

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี Database of local wisdom silk weaving the native of Ubon Ratchathani.

ชนิษฐา คนกล้า¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมลายพื้นเมือง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อประเมินความเหมาะสมของระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีการทอผ้าไหมลายพื้นเมืองที่มีเอกลักษณ์ที่เป็นที่ประจักษ์ของคนทั่วทั้งประเทศ ซึ่งมีลวดลายผ้าทอที่สวยงามเป็นจำนวนมาก และมีการเริ่มสูญหายไปเนื่องจากการถ่ายทอดการทอจะเป็นการถ่ายทอดแบบรุ่นต่อรุ่น เมื่อคนรุ่นใหม่ไม่สนใจที่จะสืบสานต่อจะทำให้ลวดลายพื้นเมืองนั้นจะสูญหายไปด้วย

โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี กรณีศึกษาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองบ่อที่มีอยู่ และกำลังจะเลือนหายไป นำมาวิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูล โดยได้รวบรวมไว้ 5 ลวดลาย ขั้นตอนการทอ รูปภาพของลายผ้า ประวัติของผ้าไหมลายพื้นเมือง ข้อมูลช่างทอผ้า สามารถนำเผยแพร่ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจ

ดังนั้น ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี กรณีศึกษาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองบ่อที่เก็บรวบรวมไว้ สามารถที่จะรักษาให้คงอยู่สืบไปไม่เลือนหาย และยังสามารถนำไปพัฒนาต่อไปให้มีความก้าวหน้าสืบต่อไป

คำสำคัญ : ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าไหมลายพื้นเมือง

Abstract

This research was conducted to develop the database, the database of traditional knowledge of indigenous silk Province. To collect and compile data silk native of Ubon Ratchathani in permanent form. And to conserve local knowledge in storage silk weaving native of Ubon Ratchathani. The Province has the unique native weaving pattern that is evident across the country. The beautiful patterned fabrics a lot. And it's lost since the start of the shoot-woven fabric is a broadcast model to model. The younger generation is not interested in continuing to be made will be lost with indigenous motifs.

Data collected by the local silk weaving native of Ubon Ratchathani. Case Clusters community Nong Bo exists. And is about to disappear Analysis and database design. Collected six step pattern woven pictures of striped fabric. The history of native silk Information weavers Can be published And as for those interested.

The database of traditional knowledge of indigenous silk Province. Case Clusters community Nong Bo collected. Able to maintain a constant succession is not dissolved. And can be further developed to continue to progress.

Keywords : Database, local wisdom, silk weaving the native

¹ อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี khanistha.k@ubru.ac.th

บทนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหม เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาวอีสานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ วิถีชีวิต ความรัก ความผูกพันระหว่างคนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมตลอดจนความเชื่อต่างๆ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น, 2558) ปัจจุบันภูมิปัญญาเหล่านี้ เริ่มที่จะสูญหายไปตามกาลเวลา เนื่องจากผู้ที่มีความรู้ด้านการทอผ้าไหมหลายโบราณมีแต่ผู้สูงอายุเท่านั้นที่รู้จักขั้นตอนวิธีการทอผ้าพื้นเมือง ผ้าทอพื้นเมือง เป็นผ้าที่แสดงถึงอัจฉริยภาพของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น เป็นสิ่งสะท้อนเอกลักษณ์และภูมิปัญญาที่สั่งสมมายาวนานจากรุ่นสู่รุ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ความประณีต วิจิตรบรรจง ที่ปรากฏบนผืนผ้า สะท้อนให้เห็นถึงความเพียร ความตั้งใจ ความพิถีพิถัน ความมีศิลปะของผู้ทอผ้าที่ได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ จากเส้นใยที่ละเส้น ย้อมสีสันทให้แปลกตาใช้ลวดลายในการสื่อความหมาย ถักทอลงไป จนกลายเป็นผืนผ้าอันงดงาม ผ้าทอเหล่านี้ชาวบ้านทอขึ้นเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ผ้าซิ่น เสื้อ ผ้าขาวม้า ผ้าสบง ผ้าคลุมผม คลุมไหล่ ผ้าหมอนนอน หมอนหนุน เป็นต้น และใช้ในทางศาสนา เช่น สบง จีวรของพระภิกษุ ผ้าห่อคัมภีร์ หรือหนังสือต่างๆ ผ้ากราบ ผ้าฆวนที่วาดภาพทางศาสนา ธง และธงราว เป็นต้น

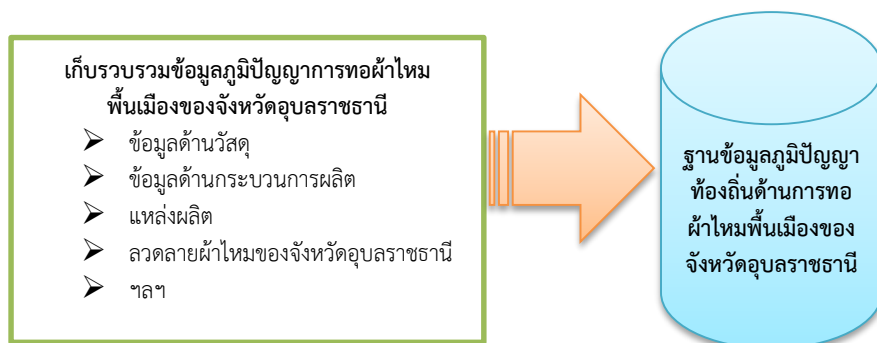
จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในทอผ้าไหม ได้อย่างสวยงามมาตั้งแต่อดีต ทั้งผ้ามัดหมี่ ผ้าขิด ผ้าไหมควบ ผ้าซิ่นทิว ผ้าซิ่นคัน ผ้าซิ่นมุก ผ้าเหยียบ เป็นต้น (ประทับใจ สิกขา, 2555) ในปัจจุบัน การทอผ้าพื้นเมืองอาจสูญหายไป เนื่องจากคนรุ่นใหม่วัยหนุ่มสาวหันมาแต่งกายตามสมัยนิยม ประกอบกับความยุ่งยากในการผลิต มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สร้างความสะดวกสบายในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเข้ามาทดแทน

ดังนั้นวิจัยนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานีให้ได้ข้อมูลครบถ้วนอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการสืบค้น การอ้างอิงของผู้ใช้ฐานข้อมูล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรวบรวมองค์ความรู้พื้นฐาน เช่น ข้อมูลด้านวัสดุ กระบวนการผลิต เทคนิค/วิธีการ แหล่งผลิต ศักยภาพในการผลิต ลวดลายของผ้าทอพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เช่น ผ้าขิด ผ้ามัดหมี่ ผ้าโสร่ง คตินิยมในการใช้ผ้าพื้นเมือง และแนวโน้มในการพัฒนา ลวดลายผ้าทอพื้นเมือง รวมถึงทักษะความเชี่ยวชาญของผู้ทอผ้าในแต่ละท้องถิ่น ฐานข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สำหรับนำไปต่อยอดประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของการเก็บข้อมูลออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลด้านวัสดุ ข้อมูลด้านกระบวนการผลิต ข้อมูลด้านเทคนิคและวิธีการ ข้อมูลด้านแหล่งผลิต ข้อมูลด้านลวดลายผ้าไหมของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมากำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ช่างทอผ้าพื้นเมือง

1.2 การสัมภาษณ์ช่างทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาออกแบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ช่างทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการเลือกแบบเจาะจงตามขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ คือ เขตพื้นที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี และใช้กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มทอผ้าหนองหลวง ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการศึกษาข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2. พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ในขั้นตอนการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของฐานข้อมูล ดังนี้

2.1 สร้างองค์ประกอบของการพัฒนาฐานข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดแยกประเภทของรายงานข้อมูลต่างๆที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยแยกออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่

2.2.1 ข้อมูลด้านวัสดุ

2.2.3 ข้อมูลด้านกระบวนการผลิต

2.2.4 ข้อมูลด้านเทคนิคและวิธีการ

2.2.5 ข้อมูลด้านลวดลายผ้าไหม

2.2.7 ข้อมูลด้านช่างทอผ้า

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิจัยออกเป็นประเด็นต่างๆได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของการเก็บข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลด้านวัสดุ ข้อมูลด้านกระบวนการผลิต ข้อมูลด้านแหล่งผลิต ข้อมูลด้านลวดลายผ้าไหมของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมี การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมากำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ช่างทอผ้าพื้นเมือง โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อลายผ้าไหม ข้อมูลวิธีการทอผ้าไหมลายพื้นเมือง รายละเอียดของผ้าไหมที่เป็นลายพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งจากหนังสือประวัติบ้านหนองบ่อ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งกายที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และมีผ้าทอพื้นเมืองที่มีประวัติอันยาวนาน และจากการวิจัยผ้าทอพื้นเมืองอีสานใต้ ของประทับใจ สึกขา ที่ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผ้าทอพื้นเมืองในด้านกระบวนการผลิตเส้นใย กรรมวิธี/เทคนิคการทอ กระบวนการทำให้เกิดสี ลวดลายผ้า รวมถึงการใช้ผ้า ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ เพื่อนำมาจัดสร้างเป็นฐานข้อมูล ซึ่งเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาผ้าทอพื้นเมืองอีสานใต้ในด้านต่างๆ พบว่า ชาวอีสานมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของตน คือ หญิงมักจะนุ่งผ้าซิ่นที่มีเชิง ส่วนชายมักจะนุ่งกางเกงมีขาครึ่งน่องหรือนุ่งโสร่งผ้าไหม (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ, 2552) จากนั้นก็รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทบทวนมากำหนดเป็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ภาพที่ 2 การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2. พัฒนารฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ในขั้นตอนการพัฒนารฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของฐานข้อมูล ดังนี้

2.1 สร้างองค์ประกอบของการพัฒนารฐานข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดแยกประเภทของรายงานข้อมูลต่างๆที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยแยกออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

2.2.1 ข้อมูลด้านวัสดุและอุปกรณ์

ข้อมูลอุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี กรณีศึกษา กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทอผ้าตำบลหนองบ่อ โดยวัสดุที่ใช้ในการทอผ้าไหมพื้นเมือง ที่สำคัญได้แก่ ดอกสวิง ในกรอเส้นไหม หลอดคัน(ลูกคัน) รางคัน หลักคัน ตะขอเกี่ยว(เบ็ดเข้าพืม) ไม้ค้ำ เครื่องทอผ้า(กี่) พืม(พันทวี) เขาหูก(ตะกอ) กระจวย คานเหยียบ(ตีนเหยียบ) หลอดเส้นไหมพุ่ง

ข้อมูลวัสดุที่ใช้ในการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ที่สำคัญๆ ได้แก่ เส้นไหมที่ใช้ในการทอจะแบ่งออกเป็นเส้นไหมที่ใช้ในการทำเป็นเส้นพุ่ง และเส้นยืน และสีที่ใช้ในการย้อมเส้นไหมส่วนมากจะเป็นสีธรรมชาติ เช่น สีที่ได้จากขมิ้นป่า สีที่ได้จากใบดอกแก้ว สีที่ได้จากต้นคราม เป็นต้น

2.2.2 ข้อมูลด้านกระบวนการผลิต

2.2.3 ข้อมูลด้านแหล่งผลิต

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลที่กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ตำบลหนองบ่อ บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

2.2.4 ข้อมูลลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี มีความงดงามและมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น โดยจะมีลวดลายที่เป็นการสื่อถึงวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองที่ชาวตำบลหนองบ่อได้ทำการทอมาเป็นเวลาช้านาน ได้แก่ ผ้ามัดหมี่ลายปราสาทผึ้ง ผ้าลายลูกแก้ว ผ้าพื้นหรือเรียกอีกชื่อว่าผ้าควบ ผ้าโสร่ง ผ้าห่มขิด ผ้าไหมลายลูกแก้วย้อมมะเกลือ ผ้ากาบบัว เป็นต้น

ภาพที่ 3 ผ้ากาบบัว

ภาพที่ 4 ผ้ามัดหมี่ลายปราสาทผึ้ง

2.2.5 ข้อมูลด้านช่างทอผ้า ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลช่างทอผ้าไหมพื้นเมืองด้วย ซึ่งช่างทอแต่ละท่านมีประสบการณ์ในการทอผ้ามาเป็นเวลานาน โดยมีวิธีการเรียนรู้การทอผ้าจากบรรพบุรุษที่ได้สืบทอดวิธีการทอผ้าต่อๆ กันมา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และการตรวจสอบคุณภาพของฐานข้อมูล

ผลของการทดลองใช้งานฐานข้อมูล การวิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้ได้ฐานข้อมูลที่มีความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองที่จำเป็นและอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมือง

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

รายการ	\bar{X}	S.D.
1. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสมและง่ายต่อการอ่าน	4.67	0.58
2. สีของตัวอักษรและพื้นหลังเหมาะสม	4.33	1.15
3. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับหน้าจอ	4.00	1.00
4. ภาพนิ่งที่ใช้ประกอบเหมาะสมกับหน้าจอ	4.00	0.00
5. ภาพนิ่งที่ใช้มีความสอดคล้องและเป็นเรื่องเดียวกับเนื้อหา	4.00	0.00
6. ภาพนิ่งที่ใช้มีความสวยงาม ดึงดูด	4.00	0.00
7. ความรวดเร็วในการโหลดข้อมูล	4.00	0.00
8. ความสะดวกในการค้นหาข้อมูล	4.33	0.58
9. การแบ่งหมวดหมู่ในเว็บไซต์ชัดเจนและใช้งานง่าย	4.00	0.00
10. การค้นหาข้อมูลมีความสะดวกคล่องแคล่ว	4.00	0.00
11. ได้ผลลัพธ์ในการสืบค้นรวดเร็วตรงตามความต้องการ	4.00	0.00
12. มีความถูกต้องในการเชื่อมโยงข้อมูล	4.00	0.00
13. มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม	4.00	0.00
14. มีระบบที่ใช้งานง่ายมาซับซ้อน	3.33	1.15
15. ภาพรวมในการทำงานของฐานข้อมูล	3.67	0.58
รวม	4.02	0.34

จากตาราง สรุปได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพของฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานีจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีผลสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับดี ที่ระดับ 4.02 โดยแยกเป็นรายหัวข้อได้ดังนี้ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินให้รูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย และสีของตัวอักษร รวมทั้งการแบ่งหมวดหมู่ที่ชัดเจนและอ่านง่าย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้ทำการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ผ้ามัดหมี่ลายปราสาทผึ้ง ผ้ากาบบัว ผ้าขี้เหล็ก หัวขี้เหล็ก ดาว ผ้าไหมลายลูกแก้ว เป็นต้น โดยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ ออกแบบและประเมินความเหมาะสมของระบบฐานข้อมูลการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการประมวลผล ช่วยในการออกแบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมลายพื้นเมือง สามารถจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นคลังความรู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาและผู้สนใจค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวกและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

ปัญหาและข้อจำกัดที่พบในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยประสบปัญหาหลายประการด้วยกันโดยจะกล่าวถึงเฉพาะปัญหาหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการทอผ้าไหมหลายพื้นเมือง เนื่องจากข้อมูลอยู่ในรูปของประสบการณ์ในการทอผ้ามีในเฉพาะบุคคล และไม่อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้งานได้ทันทีเพราะความถูกต้องถึงที่มาของข้อมูลการทอผ้าไหมหลายพื้นเมืองไม่ชัดเจนว่ามีกรทอในรูปแบบใดบ้าง จะต้องมีการประมวลข้อมูลก่อน ทำให้ผู้วิจัยจะต้องไปสืบจากหนังสือหรืองานวิจัย ที่มีการรวบรวมไว้ก่อนและมีผลการวิจัยว่าเป็นการทอผ้าไหมหลายพื้นเมืองที่มีต้นกำเนิดที่บ้านหนองบ่อ จังหวัดอุบลราชธานี
2. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือที่ใช้อ้างอิง เกี่ยวกับข้อมูลการทอผ้าไหมหลายพื้นเมืองที่มีการรวบรวมไว้ชัดเจนยังมีอยู่น้อย ส่วนมากจะเป็นหนังสือหรืองานวิจัยที่กล่าวไว้ถึงโดยรวม เช่น ผ้าทอพื้นเมืองอีสานใต้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเก็บข้อมูลการทอผ้าไหมหลายพื้นเมืองหลายๆ ของทั้งจังหวัดอุบลราชธานี ไว้เป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหม เพื่อป้องกันการสูญหายและอนุรักษ์ภูมิปัญญาของการทอผ้าไหมหลายพื้นเมือง
2. ควรนำไปให้ผู้ใช้ทดลองใช้งานเพื่อหาจุดบกพร่องและทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจากหลายๆฝ่าย ผู้จัดทำมีความซาบซึ้งและระลึกถึงในพระคุณท่านจึงใคร่ขอกล่าวคำขอบคุณดังนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ด้วย

ขอกราบขอพระคุณท่านประธานและช่างทอผ้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองบ่อ ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลและความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหม เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนรวมถึงบุคคลรอบข้างที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจพร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ตลอดมา

ด้วยคุณประโยชน์จากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณความดีให้แก่บุคคลที่ได้กล่าวข้างต้นและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ยังไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา คำสมบัติ.ระบบฐานข้อมูลลายผ้าไหมพื้นบ้านจังหวัดมหาสารคาม-กาฬสินธุ์. สำนักวิจัยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2546

ประทับใจ สิกขา. ผ้าทอพื้นเมืองอีสานใต้. พิมพ์ครั้งที่ 1 อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต, 2555

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ.ประวัติความเป็นมาของตำบลหนองบ่อ. อุบลราชธานี, 2552

ภูมิปัญญาท้องถิ่น. ภูมิปัญญาท้องถิ่น. (ออนไลน์) 2558. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2558 จาก

<http://guru.sanook.com/377/>

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. ศิลปะการทอผ้าไทย เล่มที่ ๒๑. (ออนไลน์) 2558. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2558 จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=21&chap=3&>

page=chap3.htm)

อุปกรณ์ทอผ้าพื้นเมือง. อุปกรณ์ทอผ้าพื้นเมือง. (ออนไลน์) 2558. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2558 จาก
<https://thaiunique.wordpress.com/>

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. **ระบบฐานข้อมูล**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2551